

Investeringsagenda “jeugd”

Het behoeft geen nadere toelichting dat de kosten van de jeugdhulp dermate hoog zijn, dat dit onze gemeente in allerlei opzichten verlamd of dreigt te verlammen. De oorzaak van de tekorten is de korting die het Rijk ons heeft opgelegd bij de overdracht van de jeugdhulp-taken. Doordat al het beschikbare geld nodig is voor de lopende zaken, is geen ruimte om te investeren in de noodzakelijke innovatie en een nieuwe manier van werken. Dat zorgt er weer voor dat de financiële grip op deze uitgaven nog langer op zich laat wachten, als we dat al gaan bereiken. Hoewel de financiële situatie van onze gemeente bijzonder slecht is, moet er in het jeugdhulp-domein geïnvesteerd worden om op termijn zicht op verbetering en meer controle te krijgen. Niet investeren nu betekent dat de huidige situatie niet wezenlijk zal verbeteren.

Kijkend naar de investeringen die nodig zijn, kan er onderscheid worden gemaakt tussen personeel en inhoud. Voor beide onderdelen geldt, dat de inspanning erop gericht is van achteren naar voren te werken. Door vroegsignalering en preventie kan voorkomen worden dat jongeren langdurig in dure zorg terecht komen. Om dit te bereiken, moet er aan de voorkant geïnvesteerd worden en moet de toegang versterkt worden.

Personeel

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van waar op dit moment personeel op in wordt gezet en waar een investering vanuit de transformatie nodig is.

Lopende zaken

De jeugdconsulenten hebben meer dan genoeg werk aan de lopende casussen en het ontbreekt aan tijd om ingezet te worden voor andere activiteiten die de voorkant versterken. Dit kenmerkt zich door:

- Er staan gemiddeld vijftieng kinderen op de wachtlijst, waarvan een deel urgent is en eigenlijk direct opgepakt moet worden. Dat lukt nu niet gezien de hoge caseload en de complexiteit van de zaken. Er komen ook regelmatig crisissen binnen waarbij direct gehandeld moet worden. Gezien het feit dat de druk op de casemanagers al groot is, worden de casemanagers hiermee overvraagd.
- De casussen die met minder urgentie op de wachtlijst staan, worden steeds naar achteren geschoven omdat er een crisis tussendoor komt of omdat er andere urgentere zaken binnen komen.
- De problematiek van de casussen die op de wachtlijst staan hebben veelal betrekking op problematiek van ouders waaronder verslaving, financiële problemen, huiselijk geweld, scheiding, nieuwe partner, die van invloed zijn op het gedrag van kinderen waardoor de situatie van de gezinnen snel escaleert en de ouders ondersteuning nodig hebben bij de opvoeding.

Cijfers

Er wordt gewerkt aan een systeem voor periodieke monitoring. Omdat deze nog niet helemaal operationeel is, is voor het geven van een beeld van de huidige situatie gebruik gemaakt van een aantal “losse” bronnen. Hier komt het volgende uit naar voren:

- Bij een 32-urige werkweek hebben casemanagers maximaal 25 zaken in hun caseload. Dit zijn veelal langdurige en complexe trajecten met het gezin. Naast deze caseload zijn er ook nog diverse andere taken zoals het toekennen van Zorgtoewijzingen en het draaien van uren bij de bureaudienst. Hiermee zitten we op ruim 200 openstaande casussen.
- Er worden op jaarbasis tussen de 1.400 en 1.550 indicaties afgegeven (ZIN + PGB). Daarvan worden er tussen de 20% en 25% door het Jeugdteam afgegeven.
- De doorlooptijd van een casus waarbij een casemanager betrokken is, is zeer uiteenlopend van een half jaar tot soms vele jaren. Meestal zit een casemanager langer dan een jaar in een gezin.

Huidige bezetting

Het team “jeugd” (excl. de backoffice) heeft een formatie van 12,73 fte. Hiervan is ongeveer 8 fte voor casemanagement. Het overige is voor OJG, gedragswetenschapper, inzet voor bureaudienst, inhoudelijk coördinator en de praktijkbegeleider. Gelet op het feit dat de complexiteit van zaken die veel tijd vragen in combinatie met personele ontwikkelingen, is de werkdruk hoog en hebben we een wachtlijst. De drukte van alle dag maakt het feitelijk onmogelijk om als team en met het team te investeren in de transformatie.

Preventie en andere bijkomende werkzaamheden jeugdteam

Op het gebied van preventie kan en moet meer gebeuren. Dat willen we meer gaan doen op de volgende manieren:

- OJG. Er is nu structureel 26 uur beschikbaar voor OJG, maar er wordt nu maar een deel van gebruikt omdat de werkdruk bij het casemanagement zo hoog is. De inzet van OJG levert positieve resultaten op en zorgt voor minder doorverwijzingen naar jeugdhulp. Eén van manieren om een slag naar de voorkant te maken en een afname van doorverwijzingen naar Jeugdhulp te realiseren, is om OJG uit te breiden naar andere huisartsenpraktijken.
- Contacten met het onderwijs. Dit doen we nu op incidentbasis wanneer een school ons benadert, maar er zijn geen structurele contacten met de scholen. De scholen (PO én VO) geven aan hier wel behoefte aan te hebben. Een intensievere samenwerking met het onderwijs is ook belangrijk in de slag naar meer preventief werken waardoor we 'er eerder bij zijn' en mogelijk met lichtere hulp kunnen volstaan.
- CJG taken. De CJG-taken worden nu (min of meer) zelfstandig uitgevoerd door SWO. Vanuit het idee van een integrale manier van werken, moeten de CJG-taken vanuit hetzelfde punt aangestuurd worden als de andere jeugdhulp-taken. De wijze waarop dat vorm krijgt, vraagt nadere uitwerking. Het gaat met name om samenwerkingsafspraken met ketenpartners te maken waardoor we inwoners niet meer doorverwijzen, maar ervoor zorgen dat ze goed geholpen worden. Dit vraagt in het begin een extra investering om die afspraken te maken en de routes tussen elkaar goed af te spreken. Dit blijft wel 'onderhoud' nodig hebben.
- Project 'Samen anders voor de jeugd'. Voor het project is ook inzet van het jeugdteam nodig. Ook na dit project in 2020 is verdere doorontwikkeling nodig die capaciteit blijft vragen aan het jeugdteam.

Om de genoemde extra taken op te pakken is continuïteit in personeel belangrijk. Zo is een relatie aangaan met de betreffende huisarts en de scholen daarin belangrijk en dat lukt niet goed met tijdelijke medewerkers. Daarom is het advies om niet tijdelijk maar structureel extra inzet beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van deze taken. Benodigde extra structurele formatie:

- OJG uitbreiden naar drie extra huisartspraktijken: 1,5 fte
- Project 'Samen anders voor de jeugd' en het vervolg daar op: 0,5 fte
- Contacten met het onderwijs: 1 fte
- CJG-taken: 0,5 fte

Dit vraagt om een structurele investering van € 262.500.

Bureaudienst & Casemanagement

Naast extra investeringen wordt er ook naar de bedrijfsvoering gekeken om formatie vrij te spelen. Hier is enige ruimte voor verbetering, maar dit zal niet meteen leiden tot een groot urenaantal. Laat onverlet dat het goed is om te kijken naar de administratieve processen en verlichting aan te brengen waar mogelijk. Ook het verlichten van de bureaudienst is hier een onderdeel van. Daarmee wordt dubbel werk voorkomen.

De werkzaamheden van de bureaudienst worden nu door casemanagers (schaal 10) gedaan. Dit terwijl we uren casemanagement tekort komen, waardoor wachttijden langer zijn dan nodig en wenselijk is. Door de functie van de bureaudienst te verlichten kan hier een andere, minder zware functie van gemaakt worden. De casemanagers zetten we in op het echte casemanagement-werk, waardoor we de caseload goed aan kunnen. De plekken voor de bureaudienst vullen we minder zwaar in. Per saldo breiden we de formatie met twee medewerkers uit.

Dit vraagt om een structurele investering van € 130.000.

Gezinscoaches

De gezinscoaches die werken vanuit de SWO zijn heel belangrijk voor het preventieve deel van de jeugdhulp. Zij bieden onder andere praktische ondersteuning aan de gezinnen waar wij het casemanagement op voeren. Gezinscoaches hebben bovendien een preventieve taak, waardoor wordt voorkomen dat er op termijn zwaardere, duurdere zorg nodig is. Tenslotte kan er via de inzet van gezinscoaches een stapeling van meerdere indicaties worden voorkomen, als de gezinscoach de rol van regievoerder op het gezin oppakt. We gaan met SWO afspraken over de manier waarop gezinscoaches worden ingezet en het wens om hun beschikbaarheid uit te breiden, in het licht van bovenstaande doelen.

Dit vraagt om een structurele investering van € 50.000.

Inhoud

In de huidige begroting is geen financiële ruimte om te investeren in nieuwe projecten of activiteiten op het gebied van preventie of vroegsignalering. Om de transformatie te bewerkstelligen en de beweging naar de voorkant mogelijk te maken, is dat wel nodig. In de investeringsagenda moet hiervoor ruimte worden gecreëerd.

Jimmy's

Van SWO en Up to Us is een voorstel ontvangen om Jimmy's Oldambt te continueren van 2020. De evaluatie van Jimmy's laat zien, dat er via deze aanpak jongeren worden bereikt die formele zorg ontvangen. Jimmy's kan in die zin als vindplaats voor jongeren met kennelijke problemen worden gezien en door Jimmy's onder SWO te plaatsen, kunnen we via de BCF afspraken maken over de inzet en het gewenste effect.

De structurele investering hiervan is € 70.000.

Nieuwe projecten

Voor projecten die innovatief zijn en/of de voorkant versterken moet er ruimte blijven. Dit maakt het mogelijk om daar waar nodig te versnellen of te versterken. Een jaarlijks beschikbare investeringsruimte van € 50.000 biedt vooralsnog voldoende mogelijkheden.

Investering

Bovenstaande leidt tot een investeringsbedrag van in totaal bijna € 550.000. Op zich kan er gekozen worden uit verschillende onderdelen. Het beoogde effect wordt hier natuurlijk door beïnvloed, maar de mogelijkheid om te kiezen voor het één en het laten van het ander is mogelijk.

<i>nr.</i>	<i>activiteit</i>	<i>bedrag</i>
1.	Uitbreiding OJG	€ 112.500
2.	Vervolg op "samen anders voor de jeugd"	€ 37.500
3.	Contactfunctie onderwijs	€ 75.000
4.	CJG-taken	€ 37.500
5.	Bureaudienst & Casemanagement	€ 130.000
6.	Gezinscoaches	€ 50.000
7.	Jimmy's	€ 70.000
8.	Nieuwe projecten/activiteiten	€ 50.000
	totaal	€ 542.500

Een prioritering aanbrengen is arbitrair, maar kan wel. Vanuit het idee van de beweging naar voren en meer preventief kunnen werken genieten de uitbreiding van de OJG en de contactfunctie voor het onderwijs een hoge prioritering. En om de tijd voor de transformatie beschikbaar te krijgen, verdient ook de investering voor de bureaudienst een hoge prioritering. De andere punten zijn belangrijk, maar hebben een iets minder hoge prioritering.

Opbrengst

De opbrengst van de investeringsagenda heeft een inhoudelijke component en een financiële component. Beide componenten zijn ook met elkaar verbonden.

Als we teruggaan naar het inhoudelijke doel van de decentralisatie van de jeugdhulp dan was en is het de bedoeling om de ondersteuning dichterbij en sneller bij de kinderen en hun ouder te brengen. Doordat we nu vooral heel druk zijn met het leveren van hulp en ondersteuning, komen we aan vroegsignalering en vroegtijdig interveniëren niet goed toe. Daarmee komt de beoogde transformatie niet goed en niet snel tot stand.

De investeringsagenda beoogt een beweging naar voren in het proces. Dat wil zeggen dat we eerder problemen moeten onderkennen, zodat we kunnen voorkomen dat er zware hulp ingezet moet worden. En nog beter is om te voorkomen dat er hulp ingezet moet worden. De focus moet gericht zijn op preventie en preventieve maatregelen. Hierin speelt het CJG zelf een belangrijke rol.

Als de transformatie op gang komt en de beweging naar voren plaatsvindt, zal dit leiden tot lagere kosten. Het lastige van het voorspellen van de financiële opbrengst is dat we aan de ene kant geen vergelijkingsmateriaal of een referentiemateriaal hebben en aan de andere kant er de nodige autonome factoren zijn, die we als gemeente niet kunnen controleren of beheersen. Een voorzichtige verwachting is, dat voor iedere geïnvesteerde euro er twee terugverdiend worden. Als er in 2020 € 550.000 geïnvesteerd wordt, mag er vanaf 2021 € 1.100.00 als opbrengst verwacht worden. Dit is een verwachte opbrengst en geen taakstellende bezuiniging of stelpost.